

www.pwc.se

Hammarlands kommun

PM
juni 2016

Sammanfattning

- Hammarland kommuns verksamheter kännetecknas av:
  - Minskad kostnad per grundskoleelev år 2014 samt lägre kostnad än genomsnittet för Åland.
  - Ökande kostnad för förskolebarn 0-6 år, men fortfarande lägre än genomsnittet på Åland.
  - Ökande kostnad för hemtjänst per hushåll. Jämfört med genomsnittet för Åland är kostnaden för hemtjänst per hushåll nästan tre gånger så hög i Hammarlands kommun.
  - Hammarland redovisar väldigt låga lokalkostnader per invånare år 2014, trots förhållandevis höga lokalkostnader per invånare tidigare år.
  - Antalet anställda per 1000 invånare har minskat och är 2014 lägre än genomsnittet för de åländska kommunerna.
- Kommunen har förhållandevis hög soliditet och låg skuldsättning jämfört genomsnittet för Ålands kommuner. Investeringarna per invånare har minskat under de senaste åren och är lägre än genomsnittet för de åländska kommunerna.
- Kommunens resultat är något svagare än genomsnittet för Ålands kommuner, men var år 2014 positivt jämfört med 2013.
- Jämfört med genomsnittet för de åländska kommunerna samt svenska och finska glesbygdskommuner har Hammarland lägre skatteintäkter och färre landskapsandelar per invånare år 2014.
- Arbetslösheten i kommunen har ökat under de senaste åren.

Innehåll

	<i>Sida</i>
<i>Verksamhet</i>	5
<i>Ekonomi</i>	12
<i>Befolkning</i>	19
<i>Näringsgeografi</i>	23

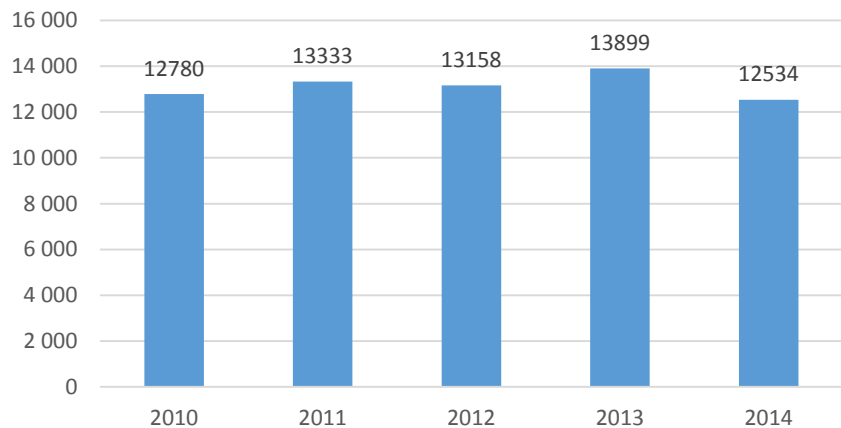
Om nyckeltalen

Metod och information

- PM:et innehåller jämförelser med Åland (genomsnitt av kommunerna), finska glesbygdskommuner och svenska glesbygdskommuner. Dessa grupper har valts för att på bästa sätt kunna jämföra en enskild kommuns kostnader/uppgifter.
  - För Ålands genomsnitt används ett ovägt medelvärde av de 16 kommunerna.
  - Finska glesbygdskommuner: Kommun där mer än 95 procent av invånarna bor i glesbygd (egen definition).
  - Svenska glesbygdskommuner: Kommun med en tätortsgrad understigande 70 procent och mindre än åtta invånare per kvadratkilometer (20 kommuner), enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).
- Det finns skillnader i uppgiftsfördelning mellan åländska och finska kommuner gällande sjukvård och gymnasieutbildning.
- Källor: Ålands statistik och utredningsbyrå, Statistiska Centralbyrån (Sverige), Statistikcentralen (Finland) samt Finlands Kommunförbund.
- Växelkurs: 9,3 SEK = 1 euro
- *Statistiken baseras på officiella uppgifter. Eventuella skillnader mellan år/kommuner kan därför behöva analyseras vidare i vissa fall. Exempelvis har antalet anställda påverkats av förändrad redovisning hos flera kommuner 2014.*

Verksamhet

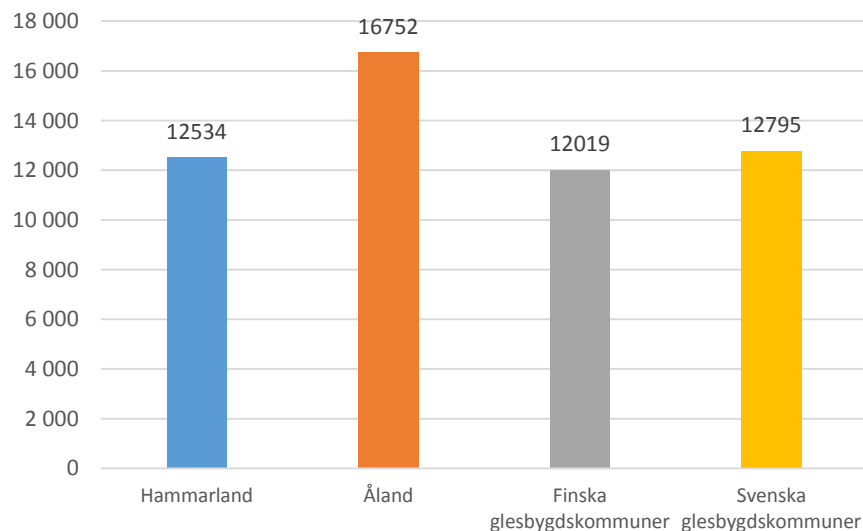
Grundskola, € per elev

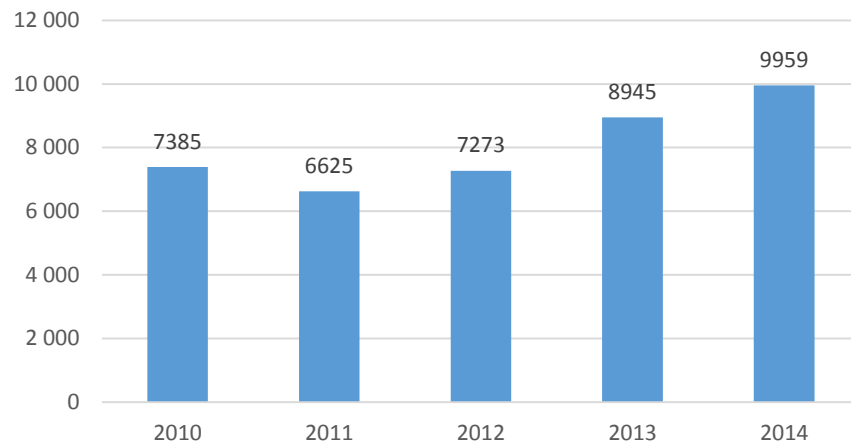
Grundskolekostnaden per elev i Hammarland kommun minskade år 2014. År 2014 uppgick grundskolekostnaden per elev i Hammarland till 12 534 €.

Jämfört med kommunernas genomsnittskostnad för en elev i grundskolan på Åland är kostnaden i Hammarlands kommun lägre.

Hammarlands kostnad per elev i grundskolan är i nivå med den i såväl svenska som finska glesbygdskommuner.

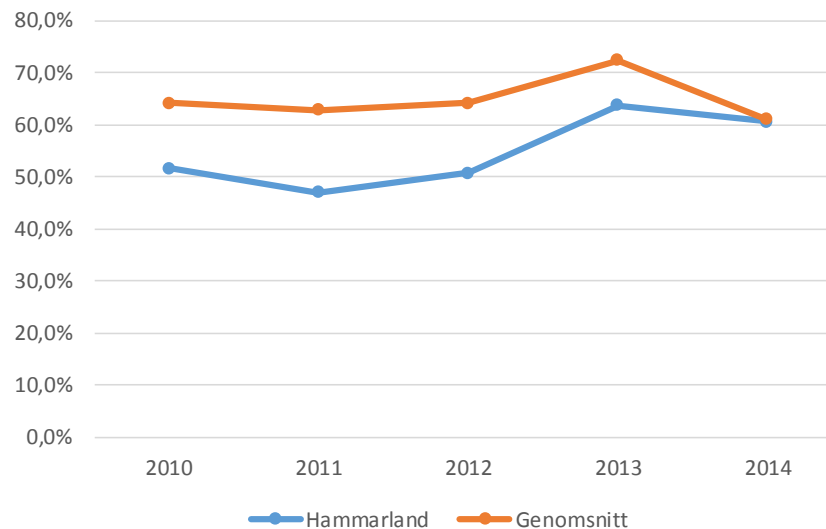
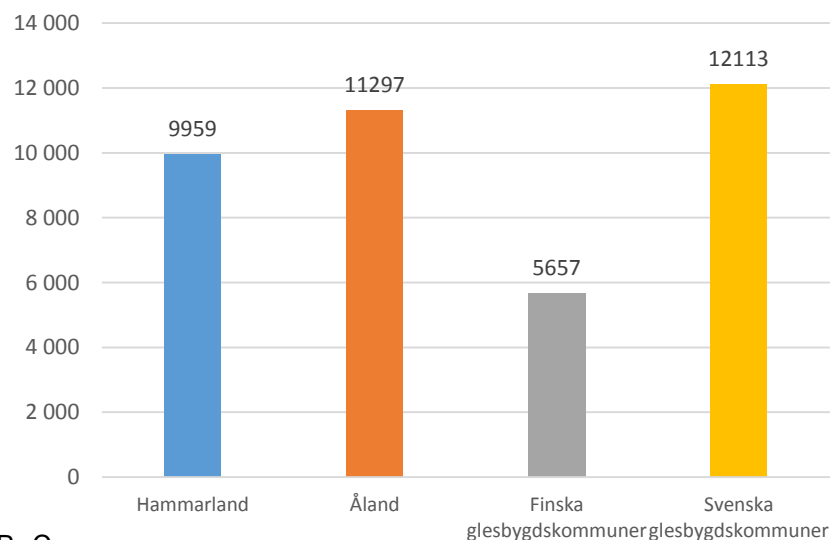
Förskola, € per barn 0-6 år

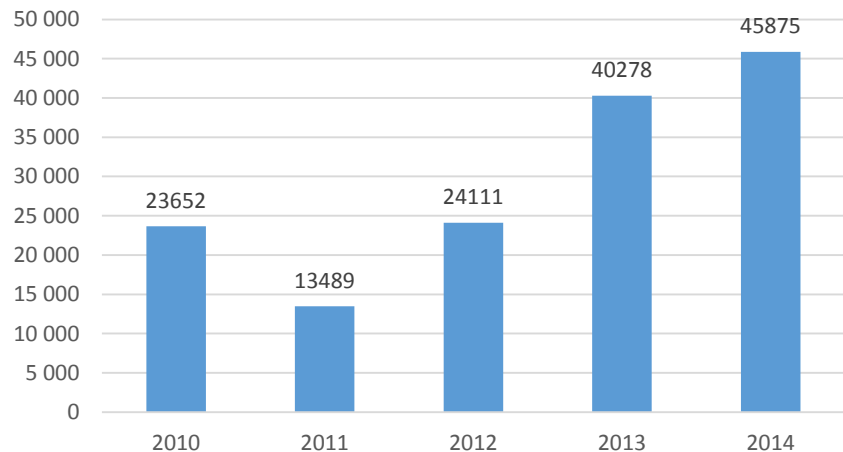
Förskolekostnaden per barn 0-6 år i Hammarlands kommun har ökat sedan 2011. År 2014 uppgick förskolekostnaden per barn till 9 959 €.

Jämfört med genomsnittet för Ålands 16 kommuner är kostnaden per förskoleelev i Hammarland ca 60 procent högre. Samma avvikelse kan konstateras i jämförelse med svenska glesbygdskommuner (i svenska glesbygdskommuner avser förskolan barn 1-5 år).

Andelen barn 0-6 år i förskola, se diagram nedan, har ökat sedan 2010 och ligger i nivå med genomsnittet för de åländska kommunerna år 2014.

Hemtjänst, € per hushåll

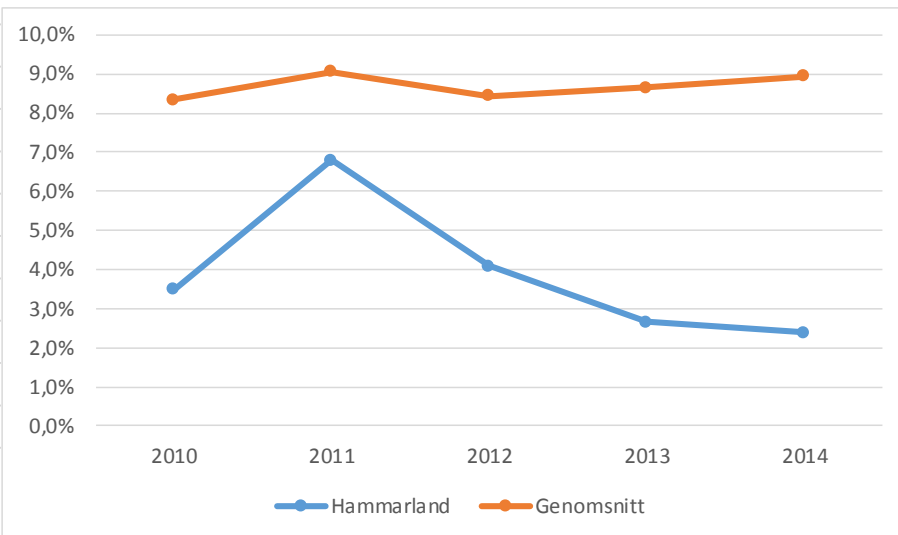
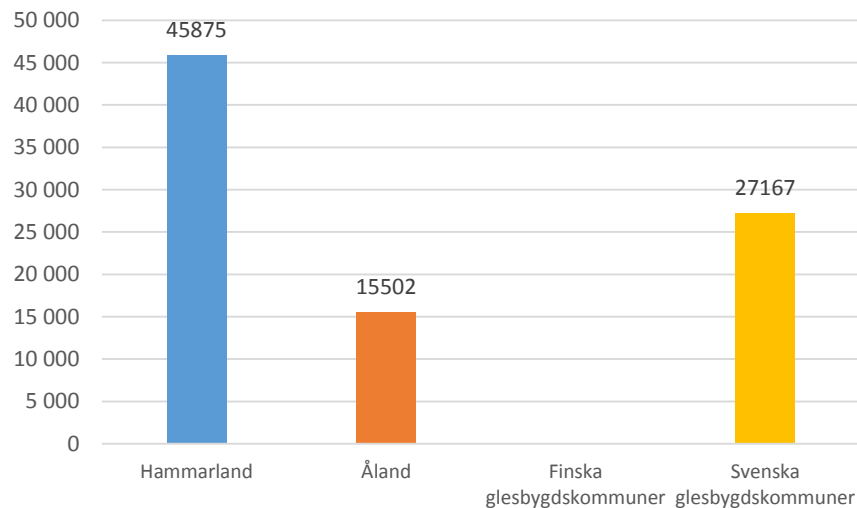

Hemtjänstkostnaden i Hammarland kommun mätt som euro per hushåll har ökat kraftigt mellan år 2011 och 2014. År 2014 uppgick kostnaden för hemtjänst per hushåll i kommunen till 45 875 €.

Jämfört med genomsnittet för Ålands 16 kommuner är kostnaden för hemtjänst per hushåll nästan tre gånger så hög i Hammarland.

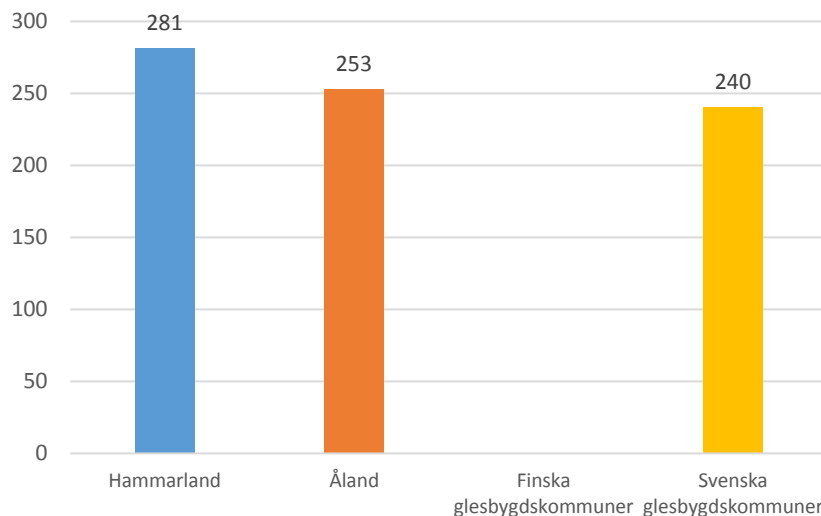
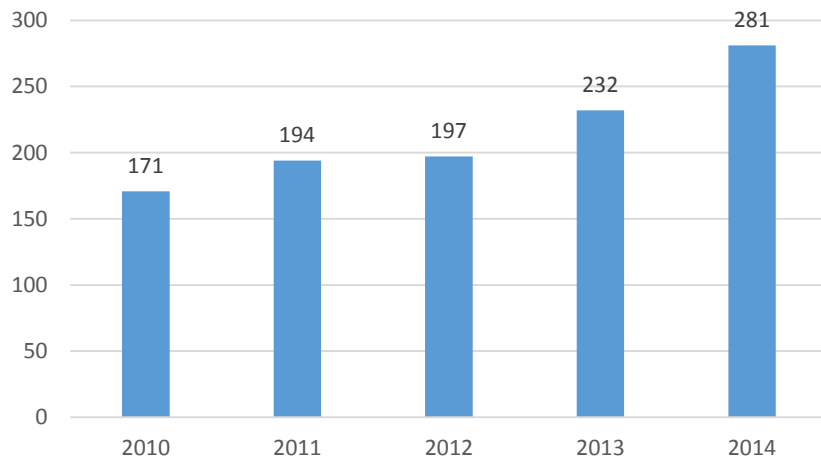
Även i jämförelse med svenska glesbygdskommuner är hemtjänstkostnaden betydligt högre (i svenska glesbygdskommuner avser måttet kostnad per brukare).

Andelen hushåll med hemtjänst har under hela mätperioden, se diagram nedan, legat under genomsnittet för Ålands kommuner.

Åldringshem, € per dygn

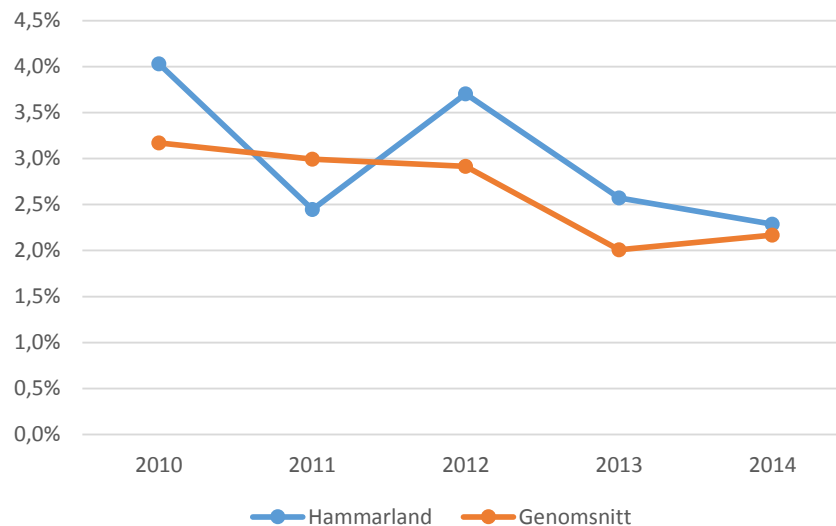

Kostnaden för åldringshem per dygn har ökat under de senaste åren och uppgick år 2014 till 281 €.

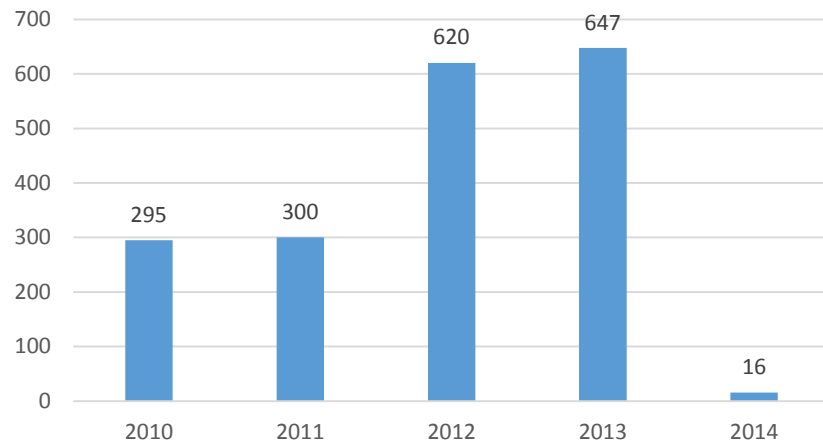
Jämfört med genomsnittskostnaden för Ålands 16 kommuner är dygnskostnaden för åldringshem ca 10 procent högre i Hammarlands kommun.

Även i jämförelse med svenska glesbygdskommuner är kostnaden för åldringshem per dygn högre i kommunen.

Andelen invånare 65 år och uppåt boende i åldringshem har sjunkit sedan 2010 och ligger år 2014 i linje med genomsnittet för Åland, se diagram nedan.

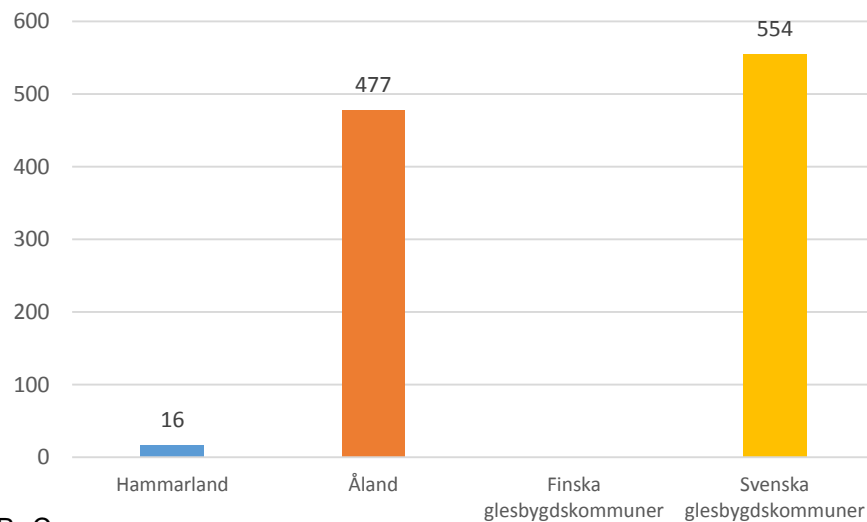

Lokalkostnader, € per invånare

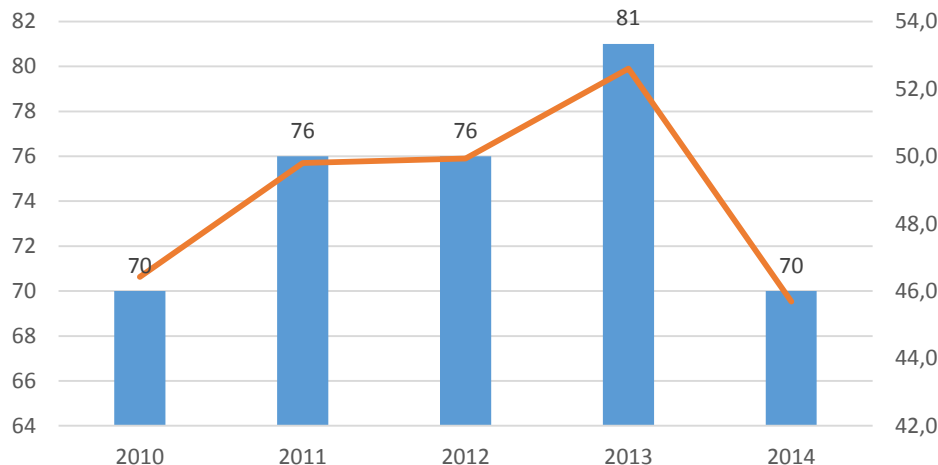

Hammarland redovisar väldigt låga lokalkostnader per invånare år 2014, trots förhållandevis höga lokalkostnader per invånare tidigare år.

Genomsnittskostnaden i jämförelsegrupperna tar inte hänsyn till kommunens storlek.

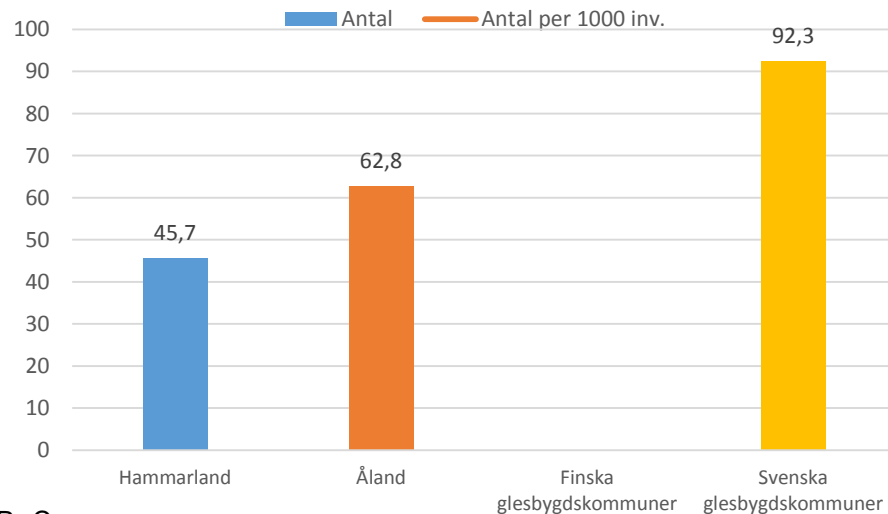
Antal anställda

Antalet anställda i Hammarland kommun har varierat mellan 70 och 81 personer mellan 2010 och 2014. År 2014 uppgick antalet anställda i kommunen till 70 personer, vilket är en minskning med 11 anställda sedan 2013.

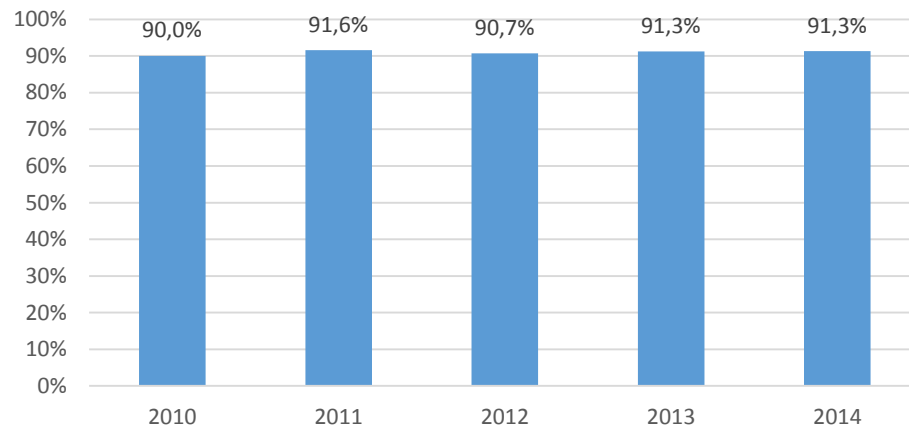
Antal anställda per 1000 invånare uppgick år 2014 till 45,7 st. I jämförelse med genomsnittet för samtliga Ålands kommuner och svenska glesbygdskommuner är det lägre.

Antalet anställda påverkas av andel verksamhet som förs i extern regi, t.ex. kommunalförbund.

Ekonomi

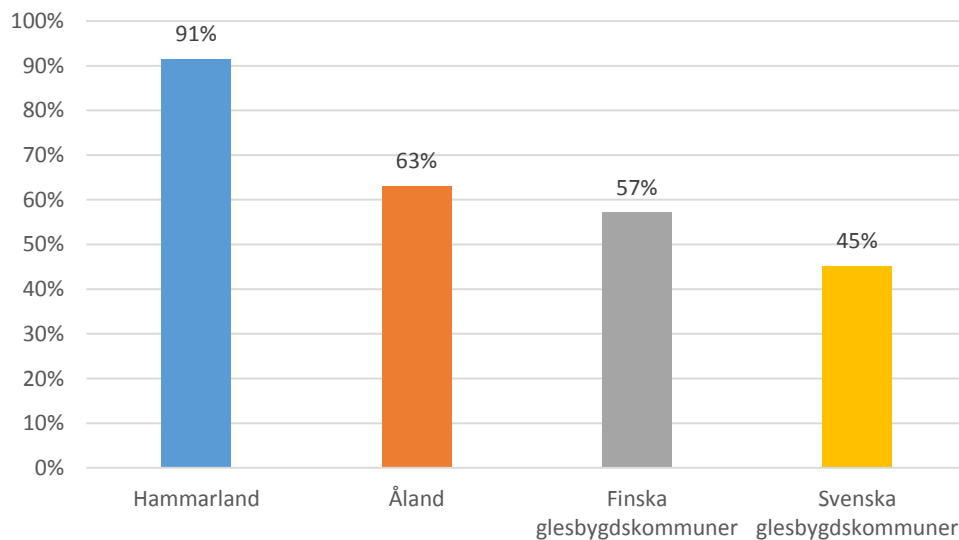
Soliditet

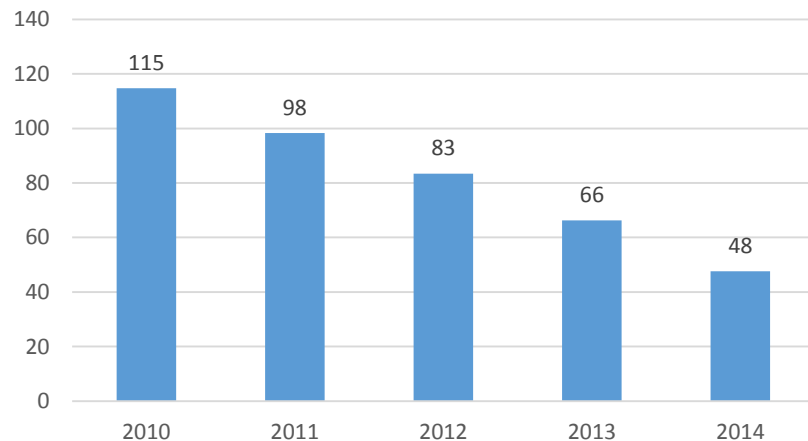
Soliditeten i Hammarlands kommun har legat på en jämn nivå sedan 2010. År 2014 uppgick soliditeten till 91,3 procent.

I jämförelse med genomsnittet för de åländska kommunerna uppvisar Hammarland högre soliditet.

Även i jämförelse med finska och svenska glesbygdskommuner har Hammarland högre soliditet.

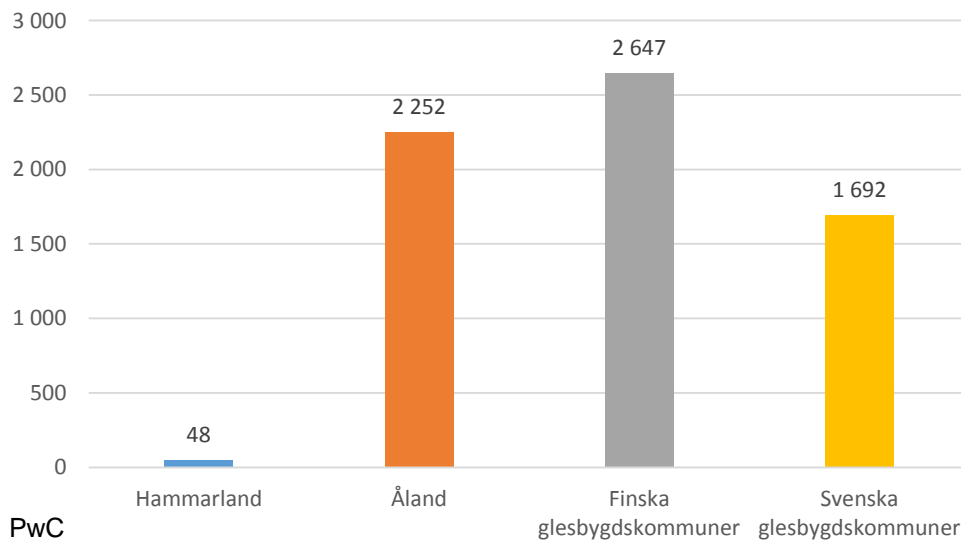

Skuldsättning per invånare

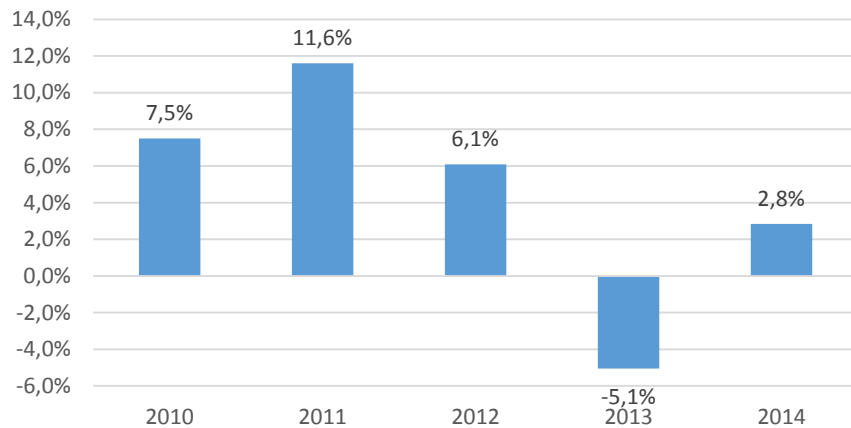

Kommunens skuldsättning per invånare har sjunkit mellan år 2010 och 2014. År 2014 uppgick skuldsättningen per invånare till 48 €.

Hammarland har en klart lägre skuldsättning än genomsnittet för Ålands kommuner, samt de svenska och finska glesbygdskommunerna.

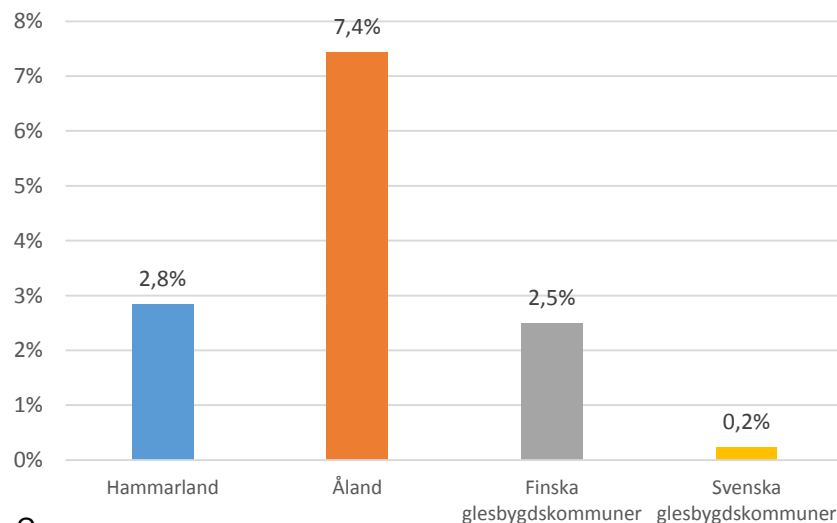
Räkenskapsperiodens resultat som andel av intäkterna, procent

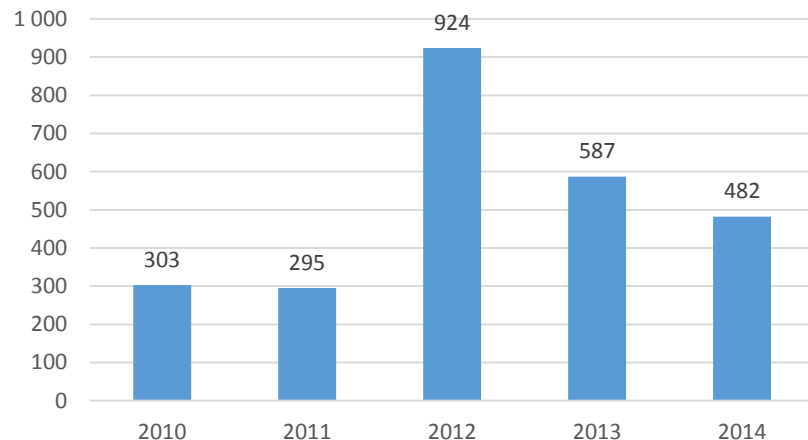
Hammarland kommuns resultat som andel av intäkterna uppgick år 2014 till 2,8 procent. Det är en förstärkning av resultat, eftersom 2013-års resultat var negativt.

Jämfört med genomsnittet för Åland år 2014 uppvisar Hammarland något svagare resultat. Resultatet är i nivå med det i finska glesbygdskommuner.

Jämfört med svenska glesbygdskommuner utgör resultatet 2014 i Hammarland en högre andel av intäkterna.

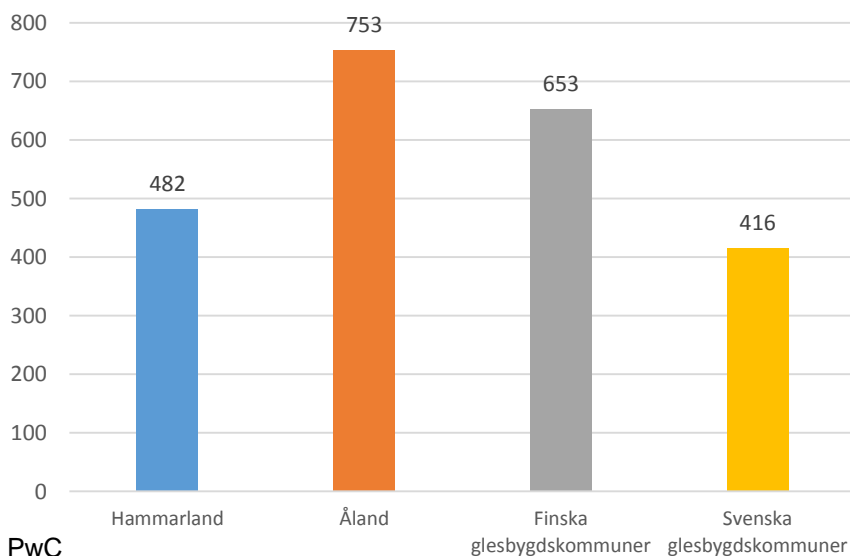
Investeringar, € per invånare

Under de tre senaste åren har kommunens investeringar mätt i euro per invånare minskat. 2014 uppgick investeringarna per invånare till 482 € per invånare.

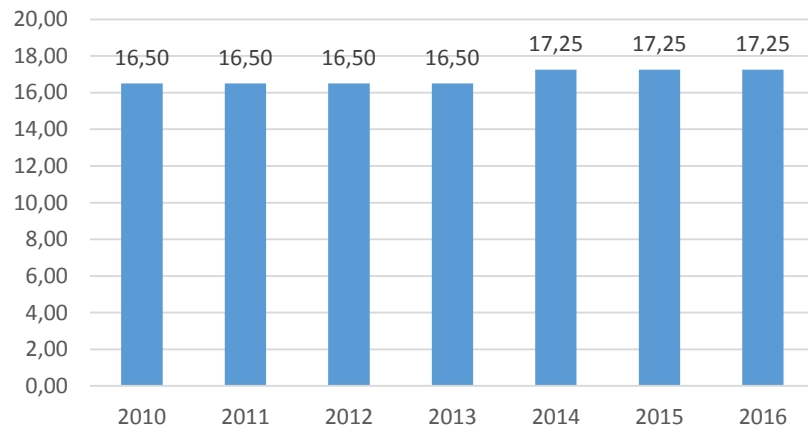
Jämfört med genomsnittet för de åländska kommunerna samt för finska glesbygdskommuner redovisar Hammarland lägre investeringar per invånare.

I jämförelse med genomsnittet för svenska glesbygdskommuner är investeringarna per invånare i Hammarland något högre.

Skatt

Skattesatsen i Hammarland kommun höjdes 2014 från 16,50 till 17,25 procent.

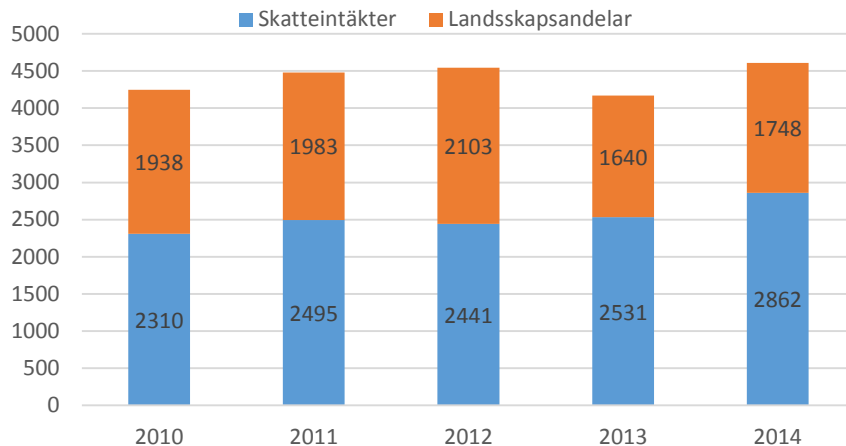
Fastighetsskatten för annan bostad har legat på 0,9 procent under hela mätperioden. Den allmänna fastighetsskatten har även den varit konstant på 0,2 procent, under mätperioden.

Hammarland kommun tar inte ut fastighetsskatt för stadigvarande bostad.

■ Fastighetsskatt, annan bostad   ■ Fastighetsskatt, allmän procent
■ Fastighetsskatt, stadigvarande bostad

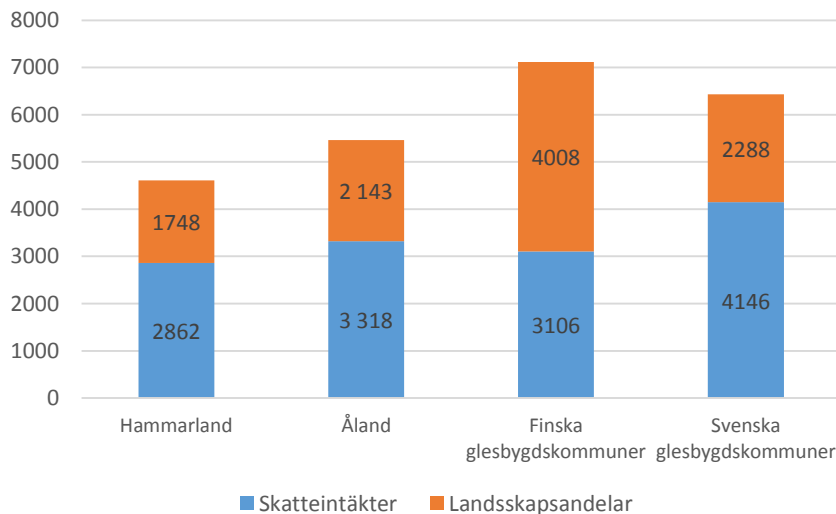
Skatteintäkter och landsskapsandelar € per inv.

Landskapsandelar i euro per invånare minskade år 2013 men ökade igen 2014. År 2014 ökade skatteintäkterna per invånare och uppgick till 2 862 €. Landskapsandelarna uppgick samma år till 1 748 €.

Jämfört med genomsnittet för de åländska kommunerna har Hammarland lägre skatteintäkter och landskapsandelar per invånare år 2014.

I jämförelse med finska glesbygdskommuner och svenska glesbygdskommuner har Hammarland lägre skatteintäkter och tar emot lägre landskapsandelar per invånare.

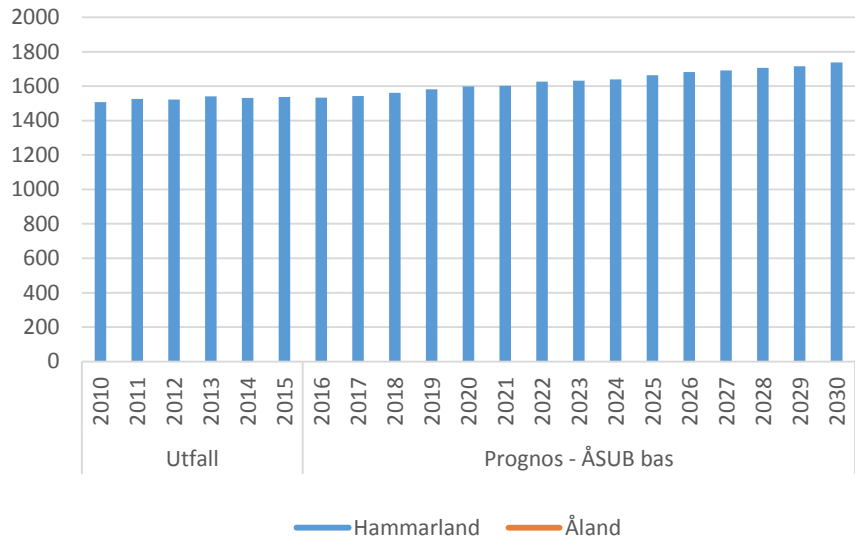

Svenska glesbygdskommuner: Generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift.

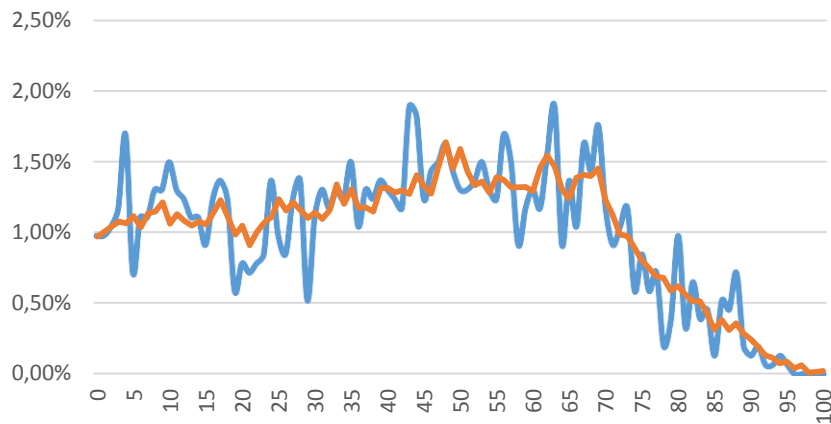
Beräkningen baseras på växelkursen 1 EUR = 9,3 SEK.

Befolkning

Befolkningsutveckling och befolkningsstruktur

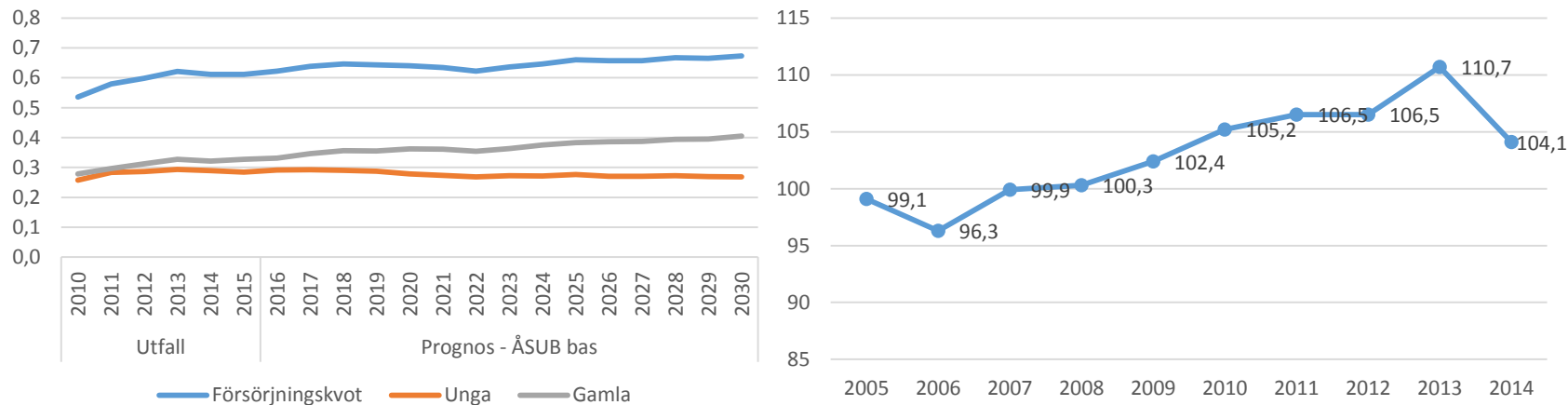

Folkmängden i Hammarland kommun har sedan 2010 varit relativt konstant, även om antalet har varierat något mellan åren. Prognosen fram till 2030 visar en ökande folkmängd.

Befolkningsstrukturen jämfört med Ålands befolkningsstruktur visar att Hammarland har en något högre andel invånare 0-5 år och 8-15 år.

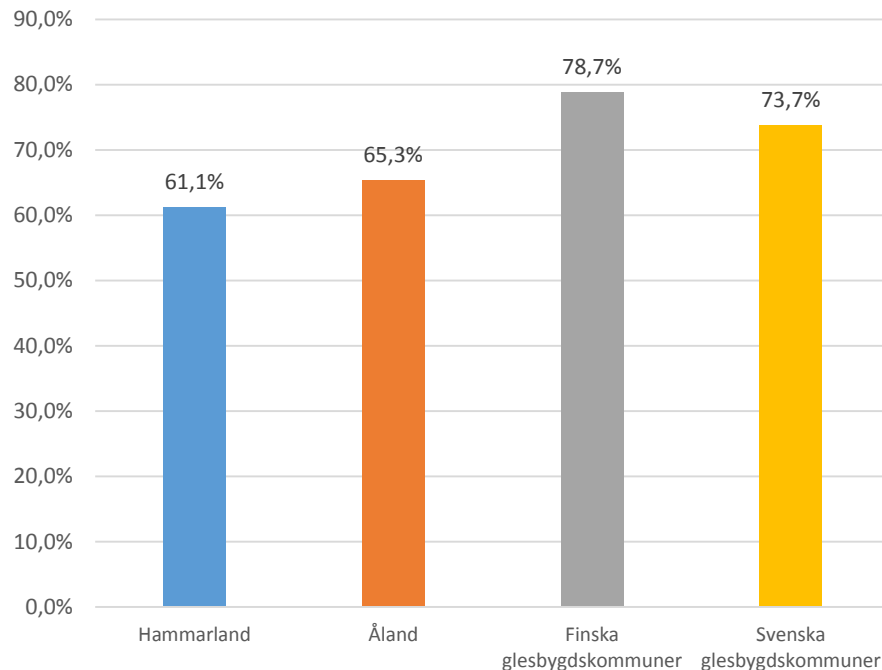
Försörjningskvot och ekonomisk försörjningskvot

Försörjningskvoten (ålder, vänster bild) har ökat sedan 2010 och prognosticeras att öka fram till 2030. Den ökade försörjningskvoten förklaras i prognosen av en ökad andel äldre.

Den ekonomiska försörjningskvoten definieras som antalet icke-sysselsatta per 100 sysselsatta. Sedan 2005 har den ekonomiska försörjningskvoten i Hammarland kommun gått från att vara under 100 procent till över 100 procent, dvs. från att en högre andel är sysselsatta än ej sysselsatta till att andelen av befolkningen som är sysselsatta är lägre än andelen som inte är sysselsatta i arbete.

Försörjningskvoten jämförelse

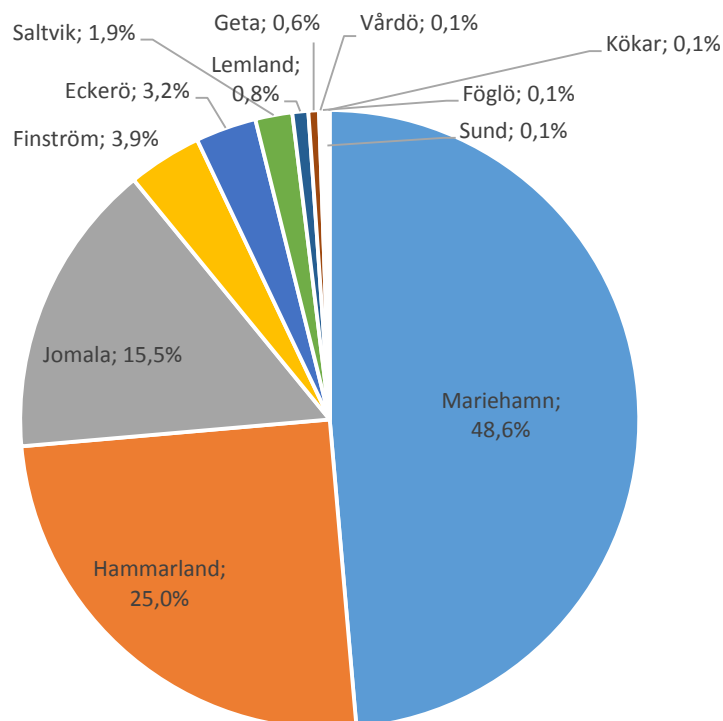
Försörjningskvoten (ålder) i Hammarland kommun uppgår år 2015 till 61,1 procent. Det är något lägre än genomsnittet för Ålands kommuner.

Jämfört med finska och svenska glesbygdskommuner är försörjningskvoten i Hammarlands kommun lägre.

Försörjningskvoten för hela Åland utgör ett medelvärde av samtliga 16 åländska kommuners försörjningskvoter, vilket innebär att måttet inte tar hänsyn till kommunernas folkmängd.

Näringsgeografi

Pendlingsmönster

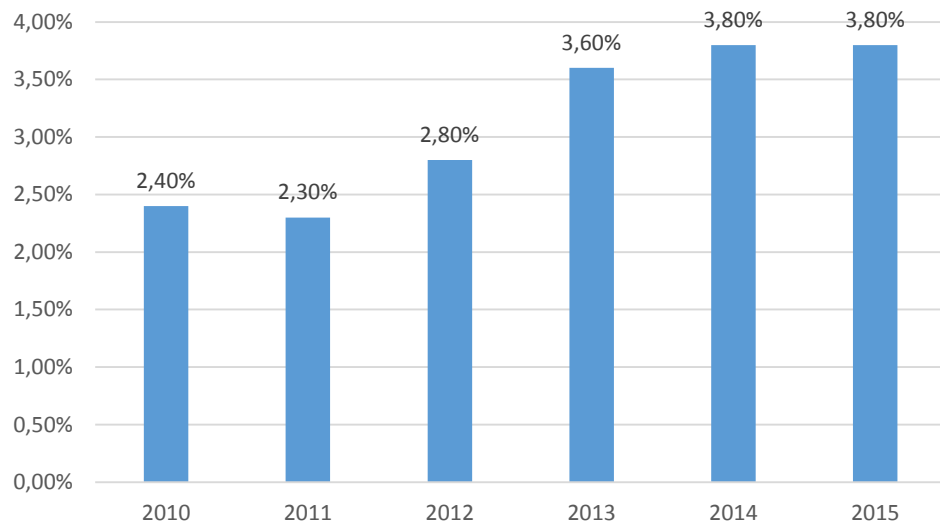

25 procent av invånarna i Hammarland har sin arbetsplats inom kommunens geografiska gränser. Det vanligaste arbetspendlingsmålet bland kommunens invånare är Mariehamn, dit nära hälften av de arbetande invånarna pendlar. 15,5 procent pendlar till Jomala.

De resterande 10,9 procenten av de arbetande invånarna i Hammarland pendlar till kommunerna Finström, Eckerö, Saltvik, Lemland, Geta, Vårdö, Föglö, Sund och Kökar.

Arbetslöshet

Arbetslösheten i Hammarland har sedan år 2010 varierat mellan 2,3 och 3,8 procent. Sedan 2011 har arbetslösheten ökat. År 2015 uppgick arbetslösheten till 3,8 procent.

Arbetslösheten är därmed något högre än genomsnittet på Åland, men lägre än svenska och särskilt finska glesbygdskommuner.

